

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

3 iunie 2021 *

„Acțiune în anulare – Articolul 7 alineatul (1) TUE – Rezoluția Parlamentului European referitoare la o propunere prin care invită Consiliul Uniunii Europene să stabilească existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor pe care se întemeiază Uniunea – Articolele 263 și 269 TFUE – Competența Curții – Admisibilitatea acțiunii – Act atacabil – Articolul 354 TFUE – Reguli referitoare la calculul voturilor în Parlament – Regulamentul de procedură al Parlamentului – Articolul 178 alineatul (3) – Noțiunea de «voturi exprimate» – Abțineri – Principiile securității juridice, egalității de tratament, democrației și cooperării loiale”

În cauza C-650/18,

având ca obiect o acțiune în anulare formulată în temeiul articolului 263 TFUE, introdusă la 17 octombrie 2018,

Ungaria, reprezentată inițial de M. Z. Fehér, G. Tornyai și Z. Wagner, ulterior de M. Z. Fehér, în calitate de agenți,

reclamantă,

susținută de:

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna, în calitate de agent,

intervenientă,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de F. Drexler, N. Görnitz și T. Lukácsi, în calitate de agenți,

pârât,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședintă, domnii J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, L. Bay Larsen și A. Kumin, președinți de cameră, domnul T. von Danwitz, doamna C. Toader, domnii M. Safjan, D. Šváby și S. Rodin, doamna K. Jürimäe și domnii C. Lycourgos (raportor) și I. Jarukaitis, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: doamna R. Șereș, administratoare,

* Limba de procedură: maghiara.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 iunie 2020,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 decembrie 2020,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Ungaria solicită anularea Rezoluției Parlamentului European din 12 septembrie 2018 referitoare la o propunere prin care invită Consiliul să stabilească, în temeiul articolului 7 alineatul (1) [TUE], existența unui risc clar de încălcare gravă de către Ungaria a valorilor pe care se întemeiază Uniunea [2017/2131(INL)] (JO 2019, C 433, p. 66, denumită în continuare „rezoluția atacată”).

Cadrul juridic

Procedura prevăzută la articolul 7 TUE

- 2 Articolul 7 TUE prevede:

„(1) La propunerea motivată a unei treimi din statele membre, a Parlamentului European sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu o majoritate de patru cincimi din membrii săi, poate să constate existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru. Înainte de a proceda la această constatare, Consiliul audiază statul membru în cauză și îi poate adresa recomandări, hotărând după aceeași procedură.

Consiliul verifică cu regularitate dacă motivele care au condus la această constatare rămân valabile.

(2) Consiliul European, hotărând în unanimitate la propunerea unei treimi din statele membre sau a Comisiei Europene și cu aprobarea Parlamentului European, poate să constate existența unei încălcări grave și persistente a valorilor prevăzute la articolul 2, de către un stat membru, după ce a invitat acel stat membru să-și prezinte observațiile.

(3) În cazul în care a fost făcută constatarea menționată la alineatul (2), Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide să suspende anumite drepturi care îi revin statului membru în cauză în urma aplicării tratatelor, inclusiv dreptul de vot în Consiliu al reprezentantului guvernului aceluși stat membru. Procedând în acest fel, Consiliul ține seama de eventualele consecințe ale unei astfel de suspendări asupra drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice.

Obligațiile care îi revin statului membru în cauză în temeiul tratatelor rămân obligatorii în orice situație pentru statul membru respectiv.

(4) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide ulterior să modifice sau să revoce măsurile luate în temeiul alineatului (3), ca răspuns la modificarea situației care l-a determinat să impună măsurile respective.

(5) Modalitățile de vot care, în înțelesul prezentului articol, se aplică Parlamentului European, Consiliului European și Consiliului sunt prevăzute la articolul 354 [TFUE].”

3 Articolul 354 TFUE prevede:

„În înțelesul articolului 7 [TUE], în ceea ce privește suspendarea anumitor drepturi care decurg din apartenența la Uniune, membrul Consiliului European sau al Consiliului care reprezintă statul membru în cauză nu participă la vot, iar statul membru în cauză nu este luat în considerare la calcularea treimii sau a patru cincimi din statele membre prevăzute la alineatele (1) și (2) din articolul menționat anterior. Abținerea membrilor prezenți sau reprezentați nu împiedică adoptarea deciziilor menționate la alineatul (2) din articolul menționat anterior.

Pentru adoptarea deciziilor prevăzute la articolul 7 alineatele (3) și (4) [TUE], majoritatea calificată se definește în conformitate cu dispozițiile articolului 238 alineatul (3) litera (b) din prezentul tratat.

În cazul în care, ca urmare a unei decizii de suspendare a drepturilor de vot adoptate în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) [TUE], Consiliul hotărăște cu majoritate calificată, pe baza uneia dintre dispozițiile tratatelor, această majoritate calificată se definește în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (b) din prezentul tratat sau, în cazul în care Consiliul acționează la propunerea Comisiei sau a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (a).

În înțelesul articolului 7 [TUE], Parlamentul European hotărăște cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, reprezentând majoritatea membrilor care îl compun.”

Controlul jurisdicțional

4 În temeiul articolului 263 primul și al șaselea paragraf TFUE:

„Curtea de Justiție a Uniunii Europene controlează legalitatea actelor legislative, a actelor Consiliului, ale Comisiei și ale Băncii Centrale Europene, altele decât recomandările și avizele, și a actelor Parlamentului European și ale Consiliului European menite să producă efecte juridice față de terți. Aceasta controlează, de asemenea, legalitatea actelor organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii destinate să producă efecte juridice față de terți.

[...]

Acțiunile prevăzute de prezentul articol trebuie formulate în termen de două luni, după caz, de la publicarea actului, de la notificarea acestuia reclamantului sau, în lipsă, de la data la care reclamantul a luat cunoștință de actul respectiv.”

5 Potrivit articolului 269 TFUE:

„Curtea de Justiție este competentă să se pronunțe în privința legalității unui act adoptat de Consiliul European sau de Consiliu în temeiul articolului 7 [TUE] numai la solicitarea statului membru care face obiectul unei constatări a Consiliului European sau a Consiliului și numai în privința respectării dispozițiilor de procedură prevăzute de respectivul articol.

Această cerere trebuie prezentată în termen de o lună de la data respectivei constatări. Curtea hotărăște în termen de o lună de la data cererii.”

Protocolul (nr. 24)

- 6 Articolul unic din Protocolul (nr. 24) privind dreptul de azil pentru resortisanții statelor membre ale Uniunii Europene [JO 2010, C 83, p. 305, denumit în continuare „Protocolul (nr. 24)"] prevede:

„Având în vedere nivelul de protecție a drepturilor fundamentale și a libertăților fundamentale în statele membre ale Uniunii Europene, acestea sunt considerate ca reprezentând țări de origine sigure unele față de celelalte în privința tuturor chestiunilor juridice și practice conexe problemelor de azil. În consecință, orice cerere de azil formulată de către un resortisant al unui stat membru poate fi luată în considerare sau declarată admisibilă spre a fi analizată de către un alt stat membru numai în cazurile următoare:

[...]

- (b) în cazul în care a fost declanșată procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (1) [TUE] și până când Consiliul sau, după caz, Consiliul European adoptă o decizie în această privință;

[...]”

Regulamentul de procedură al Parlamentului European

- 7 Articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului European, în versiunea aplicabilă la momentul adoptării rezoluției atacate (denumit în continuare „Regulamentul de procedură al Parlamentului”), prevede:

„Pentru adoptarea sau respingerea unui text se iau în calcul numai voturile exprimate «pentru» și «împotriva», cu excepția cazului în care tratatul prevede o majoritate specifică.”

- 8 Articolul 226 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Parlamentului prevede:

„În cazul unor îndoieli cu privire la aplicarea sau interpretarea prezentului regulament, Președintele poate trimite chestiunea spre examinare comisiei competente.

Președinții de comisie pot să procedeze în același mod atunci când astfel de îndoieli apar în timpul lucrărilor comisiei și sunt legate de acestea.”

- 9 Din cuprinsul punctului 8 din secțiunea XVIII din anexa V la Regulamentul de procedură al Parlamentului rezultă că Comisia pentru afaceri constituționale a Parlamentului este competentă să interpreteze acest regulament.

Istoricul cauzei

- 10 Printr-o rezoluție din 17 mai 2017 referitoare la situația din Ungaria [2017/2656 (RSP)] (JO 2018, C 307, p. 75), Parlamentul a însărcinat Comisia sa pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne să elaboreze un raport special privind acest stat membru în vederea organizării unui vot în plen privind o propunere motivată prin care invită Consiliul Uniunii Europene să acționeze în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) TUE. Acest raport a fost adoptat la 25 iunie 2018.

- 11 Într-o scrisoare din 10 septembrie 2018, reprezentantul permanent al Ungariei pe lângă Uniune l-a informat pe secretarul general al Parlamentului cu privire la poziția guvernului maghiar potrivit căreia abținerile trebuie luate în calcul cu ocazia votului asupra rezoluției atacate, în conformitate cu articolul 354 TFUE și cu articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului, și a solicitat ca membrii Parlamentului să fie informați cu privire la aceasta.
- 12 La 10 septembrie 2018, secretarul general adjunct al Parlamentului a informat deputații prin e-mail că, în cadrul calculului voturilor exprimate, vor fi luate în considerare numai voturile exprimate în favoarea și cele exprimate împotriva rezoluției, cu excluderea abținerilor.
- 13 La 12 septembrie 2018, Parlamentul a supus la vot rezoluția atacată. 448 de membri au votat în favoarea acestei rezoluții, 197 de membri au votat împotriva acesteia, iar 48 de membri s-au abținut. După supunerea la vot, președintele de ședință a anunțat că rezoluția atacată este adoptată.

Concluziile părților și procedura în fața Curții

- 14 Ungaria solicită Curții:
  - anularea rezoluției atacate și
  - obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.
- 15 Parlamentul solicită Curții:
  - respingerea acțiunii ca vădit inadmisibilă sau, în subsidiar, ca nefondată și
  - obligarea Ungariei la plata cheltuielilor de judecată.
- 16 În conformitate cu articolul 16 al treilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Ungaria a solicitat Curții judecarea cauzei în Marea Cameră.
- 17 Prin Ordonanța din 14 mai 2019, Ungaria/Parlamentul (C-650/18, nepublicată, EU:C:2019:438), Curtea a dispus ca avizul Serviciului juridic al Parlamentului, care figurează în anexa 5 la cererea introductivă a Ungariei, să fie retras din dosar și a respins cererea de a prezenta un înscris formulată de acest stat membru.
- 18 Prin decizia din 22 mai 2019, președintele Curții a admis cererea de intervenție a Republicii Polone în susținerea concluziilor Ungariei.

Cu privire la acțiune

Cu privire la competența Curții și la admisibilitatea acțiunii

Argumentația părților

- 19 Parlamentul invocă inadmisibilitatea prezentei acțiuni în anulare pentru motivul că din articolul 269 TFUE și, cu titlu subsidiar, din articolul 263 TFUE rezultă că rezoluția atacată nu poate face obiectul unei astfel de acțiuni.

- 20 În ceea ce privește, în primul rând, articolul 269 TFUE, Parlamentul apreciază că din interpretarea literală a acestei dispoziții reiese că ea limitează competența Curții la actele definitive adoptate de Consiliu sau de Consiliul European în temeiul articolului 7 TUE.
- 21 Această interpretare ar fi confirmată de geneza articolului 269 TFUE. Astfel, din evoluția tratatelor ar rezulta că procedura prevăzută la articolul 7 TUE a fost supusă numai treptat unui anumit control al Curții. Prin urmare, actele adoptate în temeiul acestei din urmă dispoziții, care nu ar intra în domeniul de aplicare material al articolului 269 TFUE, ar aparține tot „sferei politice” a tratatelor, care nu ar face obiectul niciunui control jurisdicțional.
- 22 De altfel, articolul 269 TFUE ar trebui considerat o *lex specialis* în raport cu articolul 263 TFUE și ar figura alături de dispoziții care, precum articolele 271, 275 și 276 TFUE, prevăd o posibilitate limitată de control jurisdicțional în domenii specifice predefinite.
- 23 În plus, nu ar fi coerent ca constatările Consiliului și ale Consiliului European, care sunt vizate în mod expres la articolul 269 TFUE și care pot avea consecințe grave pentru statul membru în cauză, să fie sustrase, în esență, de la orice control jurisdicțional, în temeiul articolului 269 TFUE, cu excepția aspectelor lor procedurale, în timp ce o simplă propunere care vizează declanșarea procedurii prevăzute la articolul 7 TUE ar putea face obiectul unui control jurisdicțional complet.
- 24 În al doilea rând, Parlamentul consideră că acțiunea, chiar presupunând că trebuie examinată în raport cu articolul 263 TFUE, este inadmisibilă pentru motivul că rezoluția atacată nu prezintă caracteristicile unui „act atacabil”, în sensul primului paragraf al acestui articol.
- 25 Astfel, această rezoluție nu ar determina nicio modificare a situației juridice a Ungariei, întrucât nu ar face decât să declanșeze procedura prevăzută la articolul 7 TUE fără a obliga Consiliul în ceea ce privește constatarea susceptibilă să fie adoptată. În plus, chiar dacă adoptarea rezoluției menționate ar permite resortisanților maghiari să formuleze o cerere de azil în alt stat membru, în temeiul articolului unic litera (b) din Protocolul (nr. 24), o asemenea posibilitate nu ar produce efecte prejudiciabile pentru acești resortisanți sau pentru orice alt cetățean al Uniunii și nici pentru Ungaria însăși.
- 26 Pe de altă parte, în Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), Curtea ar fi statuat doar că informațiile factuale conținute într-o propunere motivată adoptată în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) TUE constituie un element deosebit de relevant în cazul în care trebuie să se aprecieze, în mod abstract, dacă există un risc real de încălcare a drepturilor fundamentale în statul membru emitent al unui mandat european de arestare. Prin urmare, această hotărâre nu ar permite să se considere că astfel de propuneri produc efecte juridice obligatorii.
- 27 În plus, rezoluția atacată ar trebui considerată un act intermediar, în măsura în care nu ar stabili poziția definitivă a Parlamentului. Or, numai măsurile intermediare care au efecte juridice imediate, certe și suficient de constrângătoare ar putea face obiectul unui control jurisdicțional direct, situație care nu s-ar regăsi în cazul rezoluției atacate.
- 28 Ungaria, susținută de Republica Polonă, consideră că acțiunea este admisibilă pentru motivul că rezoluția atacată este un act atacabil, în sensul articolului 263 TFUE, ținând seama de efectele pe care le are aceasta, în special în temeiul articolului unic litera (b) din Protocolul (nr. 24) și al concluziilor care se desprind din Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586). Pe de altă parte, articolul 269 TFUE ar fi de strictă interpretare și nu ar priva Curtea de competența sa de a soluționa această acțiune.

Aprecierea Curții

- 29 În primul rând, trebuie analizat dacă, astfel cum susține Parlamentul, Curtea este, în temeiul articolului 269 TFUE, incompetentă să soluționeze prezenta acțiune.
- 30 În această privință trebuie să se arate, *primo*, că, potrivit acestui articol, Curtea este competentă să se pronunțe în privința legalității unui act adoptat de Consiliul European sau de Consiliu în temeiul articolului 7 TUE numai la solicitarea statului membru care face obiectul unei constatări a Consiliului European sau a Consiliului și numai în privința respectării dispozițiilor de procedură prevăzute de respectivul articol 7 TUE. În plus, această cerere trebuie formulată în termen de o lună de la data acestei constatări.
- 31 Articolul 269 TFUE, întrucât supune posibilitatea de a formula o acțiune în anulare împotriva actelor adoptate de Consiliul European sau de Consiliu în temeiul articolului 7 TUE unor condiții mai stricte decât cele impuse de articolul 263 TFUE, conține o limitare adusă competenței generale pe care acest articol o conferă Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a controla legalitatea actelor instituțiilor Uniunii și trebuie, prin urmare, să fie interpretat restrictiv (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 iulie 2016, H/Consiliul și alții, C-455/14 P, EU:C:2016:569, punctul 40, precum și jurisprudența citată).
- 32 *Secundo*, este necesar să se observe că articolul 269 TFUE vizează numai actele Consiliului și ale Consiliului European adoptate în cadrul procedurii prevăzute la articolul 7 TUE. Rezoluțiile Parlamentului adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE nu sunt menționate la acest articol 269.
- 33 Prin urmare, din modul de redactare a acestui din urmă articol se deduce că autorii tratatelor nu au intenționat să excludă un act precum rezoluția atacată din competența generală care este recunoscută Curții de Justiție a Uniunii Europene prin articolul 263 TFUE în vederea controlului legalității actelor instituțiilor Uniunii.
- 34 O asemenea interpretare a articolului 269 TFUE este de altfel de natură să contribuie la respectarea principiului potrivit căruia Uniunea Europeană este o Uniune de drept care a instituit un sistem complet de căi de atac și de proceduri menit să încredințeze Curții de Justiție a Uniunii Europene controlul legalității actelor instituțiilor Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul, 294/83, EU:C:1986:166, punctul 23, Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 66 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 5 noiembrie 2019, BCE și alții/Trasta Komerbanka și alții, C-663/17 P, C-665/17 P și C-669/17 P, EU:C:2019:923, punctul 54).
- 35 Contrar celor susținute de Parlament, această concluzie nu este repusă în discuție de contextul în care se înscrie articolul 269 TFUE. Astfel, este suficient să se arate că articolele 271, 275 și 276 TFUE, cu care Parlamentul compară acest articol 269, nu privesc Curtea de orice competență de a controla, în temeiul articolului 263 TFUE, legalitatea actelor Uniunii care sunt vizate de acesta și privesc, în orice caz, domenii fără nicio legătură cu procedura prevăzută la articolul 7 TUE. De altfel, aceste articole 271, 275 și 276 TFUE sunt redactate în termeni care diferă într-o măsură semnificativă de cei ai articolului 269 TFUE, astfel încât din acestea nu se poate deduce nicio concluzie utilă pentru interpretarea acestui din urmă articol.
- 36 Rezultă că articolul 269 TFUE nu este de natură să excludă competența Curții de a soluționa prezenta acțiune.
- 37 În ceea ce privește, în al doilea rând, admisibilitatea acestei acțiuni, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că acțiunea în anulare prevăzută la articolul 263 TFUE este deschisă în privința tuturor dispozițiilor adoptate de instituții, indiferent de forma acestora, care urmăresc să producă efecte

juridice obligatorii (Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia, C-621/16 P, EU:C:2019:251, punctul 44, precum și Hotărârea din 9 iulie 2020, Republica Cehă/Comisia, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punctul 46 și jurisprudența citată).

- 38 Pentru a stabili dacă un act produce asemenea efecte și dacă, prin urmare, este susceptibil să facă obiectul unei acțiuni în anulare în temeiul articolului 263 TFUE, este necesar să se aibă în vedere substanța acestui act și să se evalueze aceste efecte din perspectiva unor criterii obiective, cum este conținutul actului menționat, ținându-se seama, dacă este cazul, de contextul adoptării acestuia din urmă, precum și de competențele instituției care este autoarea acestuia (Hotărârea din 9 iulie 2020, Republica Cehă/Comisia, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 39 În speță trebuie arătat că adoptarea rezoluției atacate inițiază procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (1) TUE. Or, în temeiul articolului unic litera (b) din Protocolul (nr. 24), odată declanșată această procedură și atât timp cât Consiliul sau Consiliul European nu a luat o decizie cu privire la statul membru în cauză, un stat membru poate, prin derogare de la regula de principiu prevăzută la acest articol unic, să ia în considerare sau să declare admisibilă examinarea oricărei cereri de azil formulate de un resortisant al statului membru care face obiectul acestei proceduri.
- 40 Rezultă că adoptarea rezoluției atacate are ca efect imediat ridicarea interdicției impuse, în principiu, statelor membre de a lua în considerare sau de a declara admisibilă examinarea unei cereri de azil formulate de un resortisant maghiar. Această rezoluție modifică, așadar, în relațiile dintre statele membre, situația Ungariei în domeniul dreptului de azil.
- 41 Prin urmare, rezoluția atacată produce efecte juridice obligatorii de la adoptarea sa și atât timp cât Consiliul nu s-a pronunțat cu privire la măsurile care trebuie luate în continuare.
- 42 Parlamentul susține totuși că rezoluția atacată constituie un act intermediar care exprimă o poziție provizorie, care nu este susceptibilă să facă obiectul unui control jurisdicțional în temeiul articolului 263 TFUE.
- 43 În această privință trebuie amintit că unele măsuri intermediare al căror obiectiv îl constituie pregătirea deciziei finale nu constituie, în principiu, acte care pot face obiectul unei acțiuni în anulare (Hotărârea din 15 martie 2017, Stichting Woonlinie și alții/Comisia, C-414/15 P, EU:C:2017:215, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 44 Cu toate acestea, pe de o parte, actele intermediare vizate astfel sunt, mai întâi, acte care exprimă o opinie provizorie a instituției în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 50).
- 45 Or, o rezoluție precum rezoluția atacată, prin care Parlamentul invită Consiliul să constate, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) TUE, existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor prevăzute la articolul 2 TUE de către un stat membru, nu poate fi considerată expresia unei poziții provizorii a Parlamentului, în pofida faptului că o asemenea constatare ulterioară de către Consiliu este, dacă este cazul, condiționată de aprobarea prealabilă a Parlamentului în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE. Astfel, o asemenea aprobare va avea loc numai cu condiția constatării de către Consiliu a existenței unui asemenea risc și va privi, în plus, un act care va rezulta dintr-o apreciere a existenței acestui risc, specifică Consiliului, și care va putea să fie diferită de aprecierea care va fi fost realizată de Parlament cu ocazia adoptării rezoluției atacate.
- 46 Pe de altă parte, tot din jurisprudența Curții rezultă că un act intermediar care produce efecte juridice autonome poate face obiectul unei acțiuni în anulare în măsura în care nelegalitatea acestui act nu poate fi remediată cu ocazia unei acțiuni îndreptate împotriva deciziei finale în elaborarea căreia constituie o etapă pregătitoare (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 30 iunie 1992,

Spania/Comisia, C-312/90, EU:C:1992:282, punctele 21 și 22, Hotărârea din 30 iunie 1992, Italia/Comisia, C-47/91, EU:C:1992:284, punctele 27 și 28, precum și Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctele 53, 54 și 60).

- 47 În speță, Ungaria ar putea, desigur, așa cum susține Parlamentul, să invoce nelegalitatea rezoluției atacate în susținerea eventualei sale acțiuni în anulare împotriva constatării existenței unui risc clar de încălcare gravă a valorilor Uniunii care ar fi efectuată de Consiliu în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE în urma acestei rezoluții.
- 48 Cu toate acestea, pe lângă faptul că, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 100 din concluzii, Consiliul nu este obligat să adopte o poziție cu privire la rezoluția atacată, eventualul succes al unei acțiuni în anulare exercitate împotriva constatării care ar fi efectuată de Consiliu în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE nu ar permite, în orice caz, înlăturarea tuturor efectelor juridice obligatorii produse de această rezoluție și menționate la punctul 40 din prezenta hotărâre.
- 49 În aceste condiții, este necesar să se considere că rezoluția atacată este un act atacabil, în sensul articolului 263 primul paragraf TFUE.
- 50 În ceea ce privește, în sfârșit, afirmația, în susținerea excepției de inadmisibilitate ridicate de Parlament, potrivit căreia efectele juridice ale rezoluției atacate nu privesc în mod direct Ungaria, trebuie să se adauge la cele arătate la punctul 40 din prezenta hotărâre că, în temeiul articolului 263 al doilea paragraf TFUE, un stat membru nu trebuie, în orice caz, să facă dovada nici că este vizat direct și individual de actul Uniunii a cărui anulare o urmărește, nici că are un interes de a exercita acțiunea (a se vedea în această din urmă privință Hotărârea din 5 septembrie 2012, Parlamentul/Consiliul, C-355/10, EU:C:2012:516, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 51 În aceste condiții, în al treilea rând, competența generală care este recunoscută Curții de Justiție a Uniunii Europene prin articolul 263 TFUE pentru a controla legalitatea actelor instituțiilor Uniunii nu poate fi interpretată într-un mod care să fie de natură să priveze de efect util limitarea adusă acestei competențe generale prevăzută la articolul 269 TFUE (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 iulie 2010, Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, punctul 78).
- 52 În consecință, atunci când articolul 263 TFUE constituie, precum în speță, temeiul unei acțiuni în anulare împotriva unui act adoptat de o instituție a Uniunii în baza articolului 7 TUE, acest articol 263 TFUE nu poate fi aplicat independent de articolul 269 TFUE, ci trebuie, dimpotrivă, să fie interpretat în lumina acestui din urmă articol.
- 53 În această privință trebuie arătat că articolul 269 TFUE supune acțiunile în anulare împotriva actelor Consiliului și ale Consiliului European adoptate în temeiul articolului 7 TUE anumitor condiții specifice care urmăresc să țină seama de natura specială a procedurii pe care o instituie această din urmă dispoziție. Astfel, condițiile prevăzute la articolul 269 primul paragraf TFUE rezervă numai statului membru vizat de această procedură dreptul de a introduce o asemenea cale de atac și restrâng motivele care pot fi invocate în susținerea acestei acțiuni numai la motivele întemeiate pe încălcarea normelor procedurale prevăzute la articolul 7 TUE.
- 54 Or, a admite că, în temeiul articolului 263 TFUE, o acțiune în anulare împotriva unei propuneri motivate a Parlamentului adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE poate fi introdusă de alt reclamant decât statul membru care face obiectul acesteia și că în susținerea acestei acțiuni s-ar putea invoca orice motiv prevăzut la articolul 263 al doilea paragraf TFUE ar priva într-o mare măsură de efectul lor util condițiile specifice, prevăzute la articolul 269 TFUE, aplicabile introducerii unei acțiuni în anulare îndreptate împotriva constatării Consiliului prevăzute la articolul 7 alineatul (1) TUE, susceptibilă să fie adoptată în urma acestei propuneri.

- 55 Așadar, în cazul în care o asemenea propunere motivată a Parlamentului ar fi anulată la cererea unui astfel de reclamant, Consiliul nu ar putea să constate existența unui risc clar de încălcare gravă a valorilor Uniunii, chiar dacă, în conformitate cu articolul 269 primul paragraf TFUE, acest reclamant nu poate urmări anularea unei asemenea constatări.
- 56 Totodată, în cazul în care această propunere ar fi anulată în temeiul unui alt motiv decât cele vizate la articolul 269 TFUE, Consiliul nu ar putea nici să constate existența unui astfel de risc, chiar dacă, în conformitate cu acest articol 269, acest motiv nu poate fi invocat pentru a obține anularea unei asemenea constatări.
- 57 În schimb, posibilitatea ca statul membru care face obiectul unei propuneri motivate a Parlamentului adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE să formuleze o acțiune în anulare împotriva acestei propuneri în termen de două luni de la publicarea sa, așa cum prevede articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, nu este de natură să aducă atingere efectului util al dispozițiilor specifice aplicabile, în temeiul articolului 269 TFUE, acțiunii în anulare îndreptate împotriva constatării Consiliului adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE.
- 58 Astfel, deși, în conformitate cu articolul 269 al doilea paragraf TFUE, acțiunea având ca obiect anularea unei asemenea constatări trebuie introdusă în termen de o lună de la adoptarea sa, ar depăși ceea ce este necesar pentru a menține efectul util al acestui articol 269 să se impună ca acțiunea în anulare împotriva propunerii motivate a Parlamentului adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE să fie supusă aceleiași reduceri a termenului său de exercitare.
- 59 Din considerațiile expuse la punctele 54-58 din prezenta hotărâre reiese că o acțiune în anulare îndreptată, în temeiul articolului 263 TFUE, împotriva unei propuneri motivate adoptate de Parlament în temeiul articolului 7 TUE poate fi formulată numai de statul membru care face obiectul acestei propuneri, în termen de două luni de la adoptarea acesteia. În plus, motivele de anulare invocate în susținerea unei astfel de acțiuni nu pot fi întemeiate decât pe încălcarea normelor procedurale prevăzute la articolul 7 TUE.
- 60 În speță, Ungaria este statul membru vizat de rezoluția atacată. În plus, acțiunea acestui stat membru a fost introdusă în termenul prevăzut la articolul 263 al doilea paragraf TFUE.
- 61 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că prezenta acțiune în anulare este admisibilă, indiferent de aspectul dacă Curtea poate examina fiecare dintre motivele dezvoltate în susținerea acestei acțiuni.

Cu privire la motivele acțiunii

- 62 În susținerea acțiunii formulate, Ungaria invocă patru motive. Primul motiv se întemeiază pe încălcarea articolului 354 al patrulea paragraf TFUE și a articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice. Prin intermediul celui de al treilea motiv, Ungaria reproșează Parlamentului că a încălcat principiile democrației și egalității de tratament. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea principiilor cooperării loiale, cooperării cu bună-credință dintre instituții, respectării așteptărilor legitime și securității juridice.
- 63 Având în vedere conexitatea acestora, trebuie, în primul rând, să se examineze împreună primul și al treilea motiv ale acțiunii.

Cu privire la primul și la al treilea motiv, întemeiate pe o încălcare a articolului 354 al patrulea paragraf TFUE, a articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului, precum și a principiilor democrației și egalității de tratament

– *Argumentația părților*

- 64 Prin intermediul primului motiv, Ungaria susține că Parlamentul a exclus în mod eronat abținerile de la număratoarea voturilor exprimate în vederea adoptării rezoluției atacate.
- 65 Potrivit acestui stat membru, cerința, prevăzută la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, a unei majorități calificate în vederea adoptării de către Parlament a unei propuneri motivate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE dovedește importanța unui asemenea act. Or, o interpretare a acestei dispoziții din Tratatul FUE în sensul că abținerile ar trebui considerate voturi exprimate, astfel încât ar fi necesar un număr mai mare de voturi favorabile în vederea adoptării acestui act, ar permite tocmai să se recunoască această importanță.
- 66 Și contextul în care se înscrie articolul 354 TFUE ar pleda în favoarea unei asemenea interpretări. Astfel, din primul paragraf al acestui articol ar reieși că, în procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (1) TUE, pentru a stabili dacă este atinsă majoritatea de patru cincimi din membrii Consiliului, trebuie să se numere voturile tuturor statelor membre, altele decât statul membru în cauză, fie că este vorba despre un vot favorabil, despre un vot nefavorabil sau despre o abținere.
- 67 Pe de altă parte, prin impunerea unei majorități de două treimi din voturile exprimate reprezentând majoritatea membrilor Parlamentului, articolul 354 al patrulea paragraf TFUE ar prevedea o majoritate specifică, în sensul ultimei teze a articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului. Or, din această din urmă dispoziție ar rezulta că, deși tratatele prevăd o majoritate specifică, atât voturile în favoarea și în defavoarea propunerii supuse la vot, cât și abținerile trebuie considerate voturi exprimate.
- 68 În schimb, însuși modul de redactare a acestei dispoziții din Regulamentul de procedură al Parlamentului s-ar opune ca excepția pe care o prevede în cazul majorității specifice impuse de tratate să fie interpretată în sensul că nu s-ar aplica decât pentru calcularea majorității membrilor Parlamentului. Astfel, dispoziția menționată ar conține o dihotomie foarte clară între situația în care numai voturile în favoarea și în defavoarea textului în cauză trebuie luate în considerare la calcularea numărului de voturi exprimate și situațiile în care acest text nu poate fi adoptat în mod valabil decât cu o majoritate specifică prevăzută de tratate.
- 69 De altfel, în ședința plenară a Parlamentului European, deputații și-ar exprima votul alegând între butoanele „pentru”, „împotriva” sau „abținere”. Ar rezulta în mod clar că abținerea este una dintre formele de exprimare a unui vot.
- 70 Republica Polonă susține că articolul 354 al patrulea paragraf TFUE trebuie înțeles, în lumina primului paragraf al acestei dispoziții, drept o obligație de a considera abținerile ca fiind voturi exprimate. Astfel, precizarea care figurează la articolul 354 primul paragraf ultima teză TFUE, potrivit căreia în cadrul Consiliului European abținerile nu trebuie luate în considerare, ar constitui o excepție de la regulă, așa încât inexistența unei asemenea precizări la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE ar demonstra *a contrario* că abținerile trebuie luate în considerare atunci când Parlamentul statuează în sensul articolului 7 TUE.
- 71 În plus, potrivit acestui stat membru, ar fi ilogic să se considere că ultima teză a articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului ar fi fost introdusă pentru a se ține seama de faptul că, în cazurile în care tratatele prevăd o majoritate specifică, majoritatea simplă nu este suficientă pentru a adopta o decizie, având în vedere modul de redactare a articolului 83

alineatul (3) din regulamentul menționat, care ar face referire în mod expres la majoritatea prevăzută la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE. În sfârșit, statul membru menționat subliniază că articolul 180 din Regulamentul de procedură al Parlamentului prevede în mod formal posibilitatea de abținere.

- 72 Parlamentul consideră că, deși articolul 354 TFUE nu precizează dacă abținerile trebuie luate în considerare în voturile exprimate, această dispoziție îi conferă posibilitatea de a reglementa această chestiune în regulamentul său de procedură. Or, din articolul 178 alineatul (3) din acest regulament ar rezulta că, în speță, abținerile nu trebuiau luate în considerare, excepția care figurează în finalul acestei dispoziții vizând numai derogarea de la principiul consacrat la articolul 231 alineatul (1) TFUE, potrivit căruia majoritatea este atinsă dacă există mai multe voturi favorabile decât voturi nefavorabile, și trebuind să fie interpretată în sensul că și voturile în favoarea textului în cauză trebuie să atingă majoritatea membrilor Parlamentului.
- 73 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Ungaria susține, pe de o parte, că articolul 354 TFUE și articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului ar fi trebuit să fie interpretate în lumina principiului democrației, consacrat la articolul 2 TUE, și să impună luarea în calcul a abținerilor în cadrul voturilor exprimate, o astfel de luare în calcul permițând să se asigure într-o manieră optimă valorile democratice ale Uniunii prin asigurarea unei reprezentări populare depline.
- 74 Modul în care Parlamentul a contabilizat în speță voturile exprimate ar conduce, dimpotrivă, la lipsirea de sens a abținerii ca opțiune de vot. Membrii Parlamentului nu ar fi dispus de toate posibilitățile care decurg din exercitarea atribuțiilor lor, fără ca această restricție să se întemeieze pe un obiectiv legitim.
- 75 Pe de altă parte, interpretarea articolului 354 al patrulea paragraf TFUE și a Regulamentului de procedură al Parlamentului reținută de Parlament ar determina o inegalitate de tratament, care nu ar putea fi justificată prin niciun obiectiv legitim, între membrii Parlamentului care s-au abținut cu ocazia votului asupra rezoluției atacate și membrii Parlamentului care au votat în legătură cu aceasta.
- 76 Parlamentul apreciază că Ungaria a modificat sensul celui de al treilea motiv în memoriul său în replică, atunci când a susținut în acesta că Parlamentul a încălcat articolul 354 al patrulea paragraf TFUE și articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului. Acest argument nu ar fi comprehensibil și ar fi, în consecință, inadmisibil. În orice caz, al treilea motiv invocat de Ungaria nu ar fi fondat.

– *Aprecierea Curții*

- 77 Cu titlu introductiv, trebuie subliniat, *primo*, că Curtea nu poate examina primul motiv întrucât, prin intermediul acestuia, Ungaria reproșează Parlamentului că a încălcat, în scopul adoptării rezoluției atacate, articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului. Astfel, această dispoziție nu poate fi considerată o normă procedurală prevăzută la articolul 7 TUE, în sensul articolului 269 TFUE, spre deosebire de cele care figurează la articolul 354 TFUE, care este menționat în mod expres la articolul 7 alineatul (5) TUE.
- 78 În ceea ce privește, *secundo*, excepția de inadmisibilitate ridicată de Parlament cu privire la cel de al treilea motiv, trebuie amintit că, potrivit articolului 120 litera (c) din Regulamentul de procedură al Curții și jurisprudenței referitoare la acesta, orice cerere de sesizare a instanței trebuie să indice obiectul litigiului, motivele și argumentele invocate, precum și o expunere sumară a acestor motive. Această indicație trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite părâtului să își pregătească apărarea, iar Curții să își exercite controlul. Din cele arătate rezultă că elementele esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază o acțiune trebuie să reiasă în mod coerent și comprehensibil din textul cererii introductive înseși, iar concluziile acesteia din urmă trebuie să fie

formulate în mod neechivoc, pentru a evita ca Curtea să se pronunțe *ultra petita* sau să omită să se pronunțe asupra unei critici (Hotărârea din 16 aprilie 2015, Parlamentul/Consiliul, C-540/13, EU:C:2015:224, punctul 9 și jurisprudența citată).

- 79 În speță, din cererea de sesizare a instanței rezultă că, prin intermediul celui de al treilea motiv, Ungaria contestă în esență conformitatea rezoluției atacate în special cu articolul 354 al patrulea paragraf TFUE coroborat cu principiul democrației și cu principiul egalității de tratament, întrucât abținerile nu au fost luate în considerare la calcularea voturilor exprimate.
- 80 Dat fiind că această critică a fost invocată în stadiul cererii introductive și este lipsită de ambiguitate, este necesar să se respingă excepția de inadmisibilitate ridicată de Parlament.
- 81 Pe de altă parte, în măsura în care, după cum s-a arătat la punctul 79 din prezenta hotărâre, prin intermediul acestui al treilea motiv, Ungaria nu invocă în mod izolat încălcarea principiilor democrației și egalității de tratament, ci urmărește să demonstreze că adoptarea rezoluției atacate a încălcat în special norma procedurală prevăzută la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, interpretată în lumina acestor principii, Curtea poate să se pronunțe cu privire la acest al treilea motiv, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 59 din prezenta hotărâre.
- 82 În ceea ce privește fondul, trebuie să se sublinieze, în primul rând, că, în temeiul articolului 354 al patrulea paragraf TFUE, atunci când este chemat să ia o decizie în temeiul articolului 7 TUE, Parlamentul hotărăște cu majoritatea de două treimi din voturile exprimate, reprezentând majoritatea membrilor care îl compun.
- 83 Întrucât tratatele nu definesc ceea ce trebuie să se înțeleagă prin „voturi exprimate”, această noțiune autonomă a dreptului Uniunii trebuie interpretată în conformitate cu sensul său obișnuit în limbajul curent, ținând seama și de contextul în care este utilizată și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte (a se vedea prin analogie Hotărârea din 23 aprilie 2020, Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, C-507/18, EU:C:2020:289, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 84 Or, după cum a arătat domnul avocat general la punctele 128-130 din concluzii, noțiunea de „voturi exprimate” include, în sensul său obișnuit, doar manifestarea unui vot pozitiv sau negativ asupra unei propuneri determinate. Întrucât abținerea trebuie înțeleasă, în sensul său obișnuit, că este refuzul de a-și preciza poziția cu privire la o propunere determinată, ea nu poate fi asimilată unui „vot exprimat”.
- 85 În aceste condiții, trebuie amintit că regula majorității prevăzută la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE conține o dublă cerință. Actele adoptate de Parlament în temeiul articolului 7 TUE trebuie astfel să obțină, pe de o parte, acordul a două treimi din voturile exprimate și, pe de altă parte, acordul majorității membrilor Parlamentului.
- 86 Impunând ca actele adoptate de Parlament în temeiul articolului 7 TUE să obțină această dublă majoritate, autorii Tratatului FUE au subliniat importanța unor asemenea acte, atât pe plan politic, cât și constituțional.
- 87 În acest sens, deși, pentru motivele expuse la punctul 84 din prezenta hotărâre, nu se poate ține seama de abțineri pentru a se stabili dacă o majoritate de două treimi din voturile exprimate este atinsă în favoarea adoptării unui asemenea act, astfel de abțineri se iau, în schimb, în considerare pentru a se verifica, după cum impune articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, că voturile favorabile reprezintă majoritatea membrilor care compun Parlamentul. Într-adevăr, în conformitate cu această regulă privind majoritatea, o propunere motivată a Parlamentului în temeiul articolului 7 TUE nu poate fi adoptată dacă numărul de membri care au votat în favoarea acesteia nu depășește numărul restului membrilor ai Parlamentului, indiferent dacă aceștia au votat împotriva propunerii respective, s-au abținut sau au fost absenți la momentul votului.

- 88 Din considerațiile prezentate la punctele 84-87 din prezenta hotărâre rezultă că articolul 354 al patrulea paragraf TFUE trebuie interpretat în sensul că nu este necesar ca abținerile să fie luate în considerare, în sensul articolului 7 TUE, la calcularea majorității de două treimi din voturile exprimate.
- 89 Împrejurarea că, așa cum a arătat Ungaria, abținerile sunt luate în considerare la calcularea majorității de patru cincimi din membrii Consiliului, prevăzută la articolul 7 alineatul (1) TUE, este lipsită de relevanță în această privință. Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctului 87 din prezenta hotărâre, este inerent unei reguli de vot care impune întrunirea unei majorități a membrilor unei instituții ca persoanele care se abțin să își exprime votul să fie luate în considerare pentru a se stabili dacă este atinsă această majoritate de membri, spre deosebire de o regulă de vot care impune întrunirea unei majorități a voturilor exprimate.
- 90 Nici argumentul Republicii Polone întemeiat pe ultima teză a articolului 354 primul paragraf TFUE nu poate fi primit. Deși este adevărat că această dispoziție prevede că abținerile membrilor prezenți sau reprezentați în cadrul Consiliului European nu se opun constatării de către acesta în unanimitate, în temeiul articolului 7 alineatul (2) TUE, a existenței unei încălcări grave și persistente de către un stat membru a valorilor pe care se întemeiază Uniunea, din aceasta nu rezultă însă că, în lipsa unei asemenea precizări la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, abținerile ar trebui luate în considerare la calcularea celor două treimi din voturile exprimate în cadrul Parlamentului.
- 91 În această privință trebuie subliniat că precizarea referitoare la abțineri conținută expres de articolul 354 primul paragraf TFUE permite înlăturarea oricărei incertitudini cu privire la ponderea abținerilor statelor membre prezente sau reprezentate în cadrul Consiliului European în vederea aplicării articolului 7 alineatul (2) TUE.
- 92 Astfel, prevăzând la articolul 354 primul paragraf ultima teză TFUE că abținerile nu împiedică adoptarea de către această instituție a constatării prevăzute la articolul 7 alineatul (2) TUE, autorii Tratatului FUE au intenționat să excludă în mod expres posibilitatea ca abținerea unui singur stat dintre statele membre prezente sau reprezentate la Consiliul European, cu excepția statului membru în cauză, să împiedice instituția menționată să constate existența unei încălcări grave și persistente de către acest stat membru a valorilor pe care se întemeiază Uniunea.
- 93 În schimb, contrar celor susținute de Republica Polonă, nu era necesar să se aducă o astfel de precizare la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, întrucât, după cum reiese din cuprinsul punctului 84 din prezenta hotărâre, noțiunea de „voturi exprimate” presupune, potrivit sensului obișnuit al termenilor acesteia, că abținerile nu vor fi luate în considerare la calcularea unor asemenea voturi. Prin urmare, chiar și fără o precizare cum este cea cuprinsă la articolul 354 primul paragraf TFUE, o normă care, precum articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, impune un vot cu majoritatea voturilor exprimate trebuie înțeleasă în sensul că exclude luarea în considerare a abținerilor.
- 94 În ceea ce privește, în al doilea rând, pretinsa încălcare a articolului 354 al patrulea paragraf TFUE, interpretat în lumina principiului democrației și a principiului egalității de tratament, trebuie subliniat că aceste două principii constituie valori pe care se întemeiază Uniunea, în conformitate cu articolul 2 TUE. În plus, în temeiul articolului 10 TUE, funcționarea Uniunii se întemeiază pe principiul democrației reprezentative, iar articolul 20 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene consacră principiul egalității de tratament.
- 95 În ceea ce privește, pe de o parte, principiul democrației, trebuie amintit că importanța politică și constituțională a unei propuneri motivate în temeiul articolului 7 alineatul (1) TUE, precum rezoluția atacată, se reflectă în dubla majoritate impusă la articolul 354 al patrulea paragraf TFUE pentru adoptarea sa.

- 96 În plus, contrar celor susținute de Ungaria, membrii Parlamentului care doreau să își exercite prerogativele prin abținere cu ocazia votului asupra rezoluției atacate nu au fost privați de această posibilitate, dat fiind că abținerile au fost luate în considerare ca atare pentru a se verifica dacă voturile favorabile au fost emise de o majoritate a membrilor care compun Parlamentul. De altfel, membrii Parlamentului care au decis să se abțină cu ocazia acestui vot au acționat în cunoștință de cauză, întrucât nu se contestă că fuseseră informați în prealabil cu privire la faptul că abținerile nu vor fi contabilizate ca voturi exprimate.
- 97 În consecință, excluderea abținerilor din numărătoarea voturilor exprimate, în sensul articolului 354 TFUE, nu este contrară principiului democrației.
- 98 În ceea ce privește, pe de altă parte, principiul egalității de tratament, a cărui încălcare Ungaria o invocă de asemenea, trebuie amintit că acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2010, Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, punctul 64, precum și Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 137).
- 99 În speță trebuie să se constate că toți membrii Parlamentului au dispus de aceleași opțiuni cu ocazia votului asupra rezoluției atacate, și anume să exprime un vot favorabil sau nefavorabil adoptării acestei rezoluții sau să se abțină cu ocazia acestui vot, și că erau pe deplin conștienți la momentul acestui vot de consecințele alegerii pe care o vor face în această privință și în special de faptul că abținerile, spre deosebire de voturile în favoarea sau în defavoarea rezoluției menționate, nu vor fi luate în calculul voturilor exprimate. Prin urmare, și având în vedere cele arătate la punctul 84 din prezenta hotărâre, parlamentarii care au ales să se abțină cu această ocazie nu pot fi considerați ca aflându-se într-o situație comparabilă în mod obiectiv cu cei care s-au exprimat în favoarea sau în defavoarea acestei adoptări, în vederea numărării voturilor exprimate, în sensul articolului 354 al patrulea paragraf TFUE.
- 100 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se constate că Parlamentul nu a încălcat articolul 354 al patrulea paragraf TFUE, interpretat în lumina principiilor democrației și egalității de tratament, prin faptul că nu a contabilizat abținerile drept voturi exprimate cu ocazia adoptării rezoluției atacate.
- 101 Prin urmare, primul și al treilea motiv trebuie respinse.

Cu privire la al doilea și la al patrulea motiv, întemeiate pe încălcarea articolului 4 alineatul (3) TUE, precum și a principiilor cooperării cu bună-credință dintre instituțiile Uniunii, respectării așteptărilor legitime și securității juridice

– Argumentația părților

- 102 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Ungaria susține că rezoluția atacată încalcă principiul securității juridice întrucât a fost adoptată fără ca Parlamentul să fi clarificat în prealabil, consultând Comisia pentru afaceri constituționale, incertitudinea cu privire la interpretarea articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Parlamentului.
- 103 Chiar dacă articolul 226 din Regulamentul de procedură al Parlamentului ar lăsa președintelui Parlamentului sarcina de a decide să sesizeze această comisie, nu este mai puțin adevărat că respectiva comisie nu ar putea fi privată de competențele sale, permițând adoptarea unei măsuri pe baza unei norme a cărei interpretare ar fi îndoielnică.

104 În plus, nu s-ar putea exclude ca, în viitor, Comisia pentru afaceri constituționale să interpreteze diferit Regulamentul de procedură al Parlamentului și să repună în discuție *a posteriori* rezultatul votului desfășurat asupra rezoluției atacate, ceea ce ar conduce la o situație incertă.

105 Parlamentul consideră acest motiv vădit inadmisibil și, în orice caz, nefondat.

106 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, Ungaria apreciază că rezoluția atacată încalcă articolul 4 alineatul (3) TUE, precum și principiile cooperării cu bună-credință dintre instituțiile Uniunii, respectării așteptărilor legitime și securității juridice. Acest stat membru susține în această privință că, în vederea adoptării acestei rezoluții, Parlamentul s-a întemeiat în mod eronat pe proceduri de constatare a unei încălcări a dreptului Uniunii pe care Comisia le încheiase sau cu privire la care statul membru menționat și Comisia au inițiat un proces de dialog. În plus, Ungaria arată că, în pofida existenței unor asemenea proceduri, Comisia nu a considerat că era justificată declanșarea procedurii prevăzute la articolul 7 TUE, ceea ce ar exclude posibilitatea ca aceste proceduri de constatare a unei încălcări să constituie temeiul rezoluției atacate.

107 Parlamentul are îndoieli cu privire la admisibilitatea acestui motiv și îl consideră, în orice caz, nefondat.

– *Aprecierea Curții*

108 Din cuprinsul punctului 59 din prezenta hotărâre reiese că Curtea nu se poate pronunța cu privire la legalitatea rezoluției atacate decât în ceea ce privește respectarea exclusiv a normelor de procedură prevăzute la articolul 7 TUE.

109 Or, prin intermediul celui de al doilea și al celui de al patrulea motiv, Ungaria nu invocă încălcarea niciuneia dintre aceste norme de procedură.

110 Rezultă că al doilea și al patrulea motiv trebuie respinse.

111 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

112 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Parlamentul a solicitat obligarea Ungariei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

113 Conform articolului 140 alineatul (1) din regulamentul menționat, Republica Polonă suportă propriile cheltuieli de judecată, în calitate de intervenientă în litigiu.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Ungaria suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Parlamentul European.

3) Republica Polonă suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături